

Avskrift.

Heimstad 27. april 1945.

Magnus Røger.

Kjære Deg.

Dette for å takke for all den skrivemateriel Du har sendt meg, no er eg godt forsynt. Det er så kjedelig for meg å få brev i posten, da her sjelden er nogen som går dit.

+ + +

"Eg ville bare hilse på kapteinen".

Saltens Dampskibsselskap var det første som trafikerte Ofoten. Kaptein Schönning var selskapets populæreste skipsfører. Engang da skipet var på tur fra Liland til Ballangen - var det en "folkenarr" som rodde over Ofotfjorden i en kjæksbåt, og midt på Ofotfjorden traff han kaptein Schönning og praiet ham. Kapteinen spurte da om ka han ville. "Eg ville bare hilse på kapteinen" svatre mannen. Schönning blei fornærmet og sint for å ha blit hat for nar.

+ + + +

"Kjære, kjære Simon - no må du segle pent". En mann herfra hadde en sån bisk og sur kjerring - som aldri sa kjære deg. Engang de reiste til kirken blei det kuling, så kjerringa blei redd, og da bad hun mannen om å segle pent. Da svarte han: "no var det en gang du va ydmyk".

+ + +

"Duv ei klo for ho mor".

En glunt her fra Ballangs-greda hadde kjøpt seg en ny båt, og da de en søndag skulle reise til Evenes kirk var mor til gutten med, samt to av brødrene og et par andre mennesker. Det var en frisk vind som blåste godt. Moren syntes gutten førte for meget seil og

bad om at han skulle "duve" (minske seil). Da moren gjentatte gange sa at han skulle duve - kommanderte han "duv ei klo for ho mor" og dokker træng det vist sjøl også - sa mara.

+ + + +

Det ser ikke lovende ut for bønderne no. De to siste dagene har det vært vinterfrost - is på havet hver morgen, og no er vi i de siste dager av april måned. Høiet har minket svært i den siste tiden - og ikke høi å få kjøpt. Det nytter ikke å telegraferer til Trondheim etter høi.

Når du får Håløygminne ville eg gjerne fått et eksemplar.

+ + + +

"Å tenk på Gud i ungdoms år. Al vekster god må gro om vår o.s.v. nr. 179 i Landstads reviderte Salmebok. Læs og syng hele salmen.

Med ønske om et godt år for Deg og familie, samt snarlig fred omkring i verden, sender eg deg min beste Hilsen

Willas Olsen

Hiemskad 17 april 1945.

Mr. M. Röger!

Tilhører
M. Röger

No ruktop har eg fått en skriveblak på 50 blade, så Du behøver ikke å bry Dig med å forsøke å finne meg papir, likiså har eg fått noen manvolitter.

„Den forarmede Afakun“

Der bodde i fordemskid en koksefamilie Sjildrøp på Tovik. En gang her i Afakun var frit for Sild, men i Rostafjorden var der Sildfiske, derfor reiste nogen herfra til Grotangen, og kom om seinkveld til Tovik, og bad Sjildrøp om huse for natten, først spurte Sjildrøp om korpra de var, de var fra Afakun svarte de „Jaså, takker er fra den forarmede Afakun“

Tilhører
M. Röger

Lit om Fingann. En Sildnattmand herfra distriktet, var en utmerket heldig Nattbas, så heldig at han blei berønt, det varte i lang tid, indtil det engang kom en Lap å tag om Sild, men basen var i dårligt hümär, og sa nei til Lappen, då sa finnen (Lappen) „Du skal vinne med Sildfangsten herefter.“ og slik gikk det også, Nattbasen blei så utbeddig at han ansiden måtte slutte som Nattbas.

Sildfangsten er virkelig sant, ialfall blei Nattbasen så utbeddig at han blei berønt.

Den forannævnte Natbas, hadde en vinter gjort et stærstang et skids i Astafjorden. (Det var i din heldige tid forinden han outbet å gi Løpp Sild) da der ingen kjøper var av Silla, lastet han en fomböring med Sild, for å reide til Lofoten å der selge den til Agnsild, hos Lofotfiskerne. Vinden (Børen) var god så de kom om kvelden til Tjilsund, da vinden pludselig skiftet av, og det blei Sydveststorm; om morgenen kom da en gammel mand og bod om agnsild; så spurte basen først ka han mente om været, katalenge Sørvesten skulde vare, da sag kallen ap i teipka å sa: sør vest er det, og det bli det fremdeles. Eftteren sån mistræstelig værspådom, blei basen i dærligt humör, og besatte sin folk, at de ikke skulde gi mande en eneste Sild, så han måtte re fre den lastede Sildebåten, uden å få sømpe som i eneste Sil.

Om natten til næste dag læst Sørvesten av, og om morgenen begynte det å blåse Nordost så det blei god Bør for Sildebåten til Lofoten.

Den som ba om agnsild trodde mistnok å få sømpe Sild som han bare ville ha, nar basen fikk i utsikt å bli liggende over med Sørsild, Men det var tåpelig, hadde han derimot sagt at vinden snart bli å snu om, hadde humöret til Natbasen bleit kviktet af så han som ba om agnsild, hadde fåt rikelig med Sild.

Derfor er mardalen den: man skal aldrig mis-træste nogen, men derimot skinnulue, kvikke dem af.

2/ døde på barselsdag, og det sagdes at disse
fjellige tragiske kildragelser, skyldtes de berdragne
Reinlapper fra Sverige, som hadde hevet sig
på fram for alt det Sjøvædet som var blandet
in i både Gyksen og Brendvædet.

4

Her er na fullt av Tyskere i alle husene,
de invetter sig som om de skulde være i Tyskland,
dog oppfører de sig pyntelig, det er næsten mere
end rentelig.

Frimærker har ej inkeji.

Kjælig minne må du få fat i.

Med kjertelig Hilsen fra Din støttesmer,

Willas Olsen

Tom sagt skal Du ikke bry Dig om å sunne papir
og konvatutte, da eg no har fåt bygg dele.

Tilhører
M. Røger

En mand herfra gården Storballeger, som
med tid, pleiede å selge til de Svenske Reindapper
Gaekse, som han belandet sjörand in i, det samme
jorde han med Brendevinet, om Melit saes
det at han blandet med Kalk. Dette opdaget
Lappene, at de var blit bedrad, og Lapperne
bli häilij forföret. Manden hadde to barn,
en gutt og en jente, gutten ankam i Lapalen
förste året han var her, ved en ildebrand i Kar:
böna om natten, fatteren som nylij var gift,

Himstad 31 mars 1945.

1. No har eg nylig fått et brev fra dy, og skal forsøke å svare på noen av de mange mange spørsmål.
1. Johan Ingebrigtsens far var fra Vas, likesom hans mor Ingeborg Westås, som blei enke, og seinere gift med Per Olsen som var skredder, og som almindelighet kalles: "Skredderper".
2. Hans Paulsen hadde to sønner: Petter som var en dygt sjöman, og drev handelsaktig med Favnudföring, först med Favnöringen, sedan med Skäiter, han døde till av Lungbetändelse, han hadde flere sönnar, ho av dis. har en stor Skjäte: "Laksen", som är reismöbätr
Den anden av H. Paulsens sönnar hetta Kristian som utdant sig på Högskolan i Stockholm til gartner, han präftat av Stormyra, der han drev gartneri, men blei sjuk og døde ängift.
3. Den Danielson som handlet her en kort tid, var sön av den berömda Daniel fra Farssay, han var ikke den förste som handlet her, den allerförste var P. D. Klebo fra Liland som hadde en liten filial her som beskyttes av en Ole Kristensen fra Töve i Bellangsmars som de i almindelighet kalte: "Tuv-ala"; denne flyttat til Tralvaer efter at Kleboas filial blei uphört, seinere blei Petter Carlson handelsmand i Havn, han var sön av Carl Heggelund som ryddat Brandna i Borsva derefter begynte Ole Johansen handel.
4. Andreas Aronson og broren Bartal, köppte her var na Bogård, de var mange bröder og sönnar av Bran Persen Skärrens, som har en stor efterlöstet i Kjildebatn Rydningsmand: Hans Johansen Skag, var sön av Johan Hanssen i Lilleballangen, Kräftjell var Edward Johansen som var en bror av H. J. Skag. Skuffjel. Konrad Johansen var sön av Johan Pettersen Skud. - P. 101.
- 5.

Andreas Paulsen var bror til Hans Paulsen, disse
brødrene eiede hver sin halvpart av det luvstet
som deres far gammel-påt som hosa kaltes, hadde
denn Andreas Paulsen solgt sin gjerdpart mere i
Ballangen, å flyttet hit en ståtstueij: "Mørkhalen"
da denn ståtstueij skulle skjeddes og få nummer
og skyldør, ville han ha et Bibelst nar Soar, dette rådede
samskriemmen han fra, så det bli kalt Kvandmo, men
dette "Soar" bli i folkemünnen til "Sorra", derav äkemar
ut "Sorra"

Galheim: Over Johansen er søn av Johan Ingebri
som; Pål Pålse og Hans Persen er stammefædre i
alle de foran nevnte rydningsmænd.

Øg trur no å ha git Dig de byeredi aplysninge
så godt og her künnet.

*

*

*

I slutningen av dit brev, fordermet du mig som
bände, när du sier: "Bändene skjemma sig helt ut i
denn tid". Ja, er det ikke skammelig å ikke künne
magte å tilfredsstille alle byfolk, med mat og dr
og så derbil å være så skamtåse å ville ha betaling.

Si mig å svar mig på følgende spørsmål: hvorfor
flytter så mange folk fra landsbygdene til byerne?
Byerne vokser i folketal og velstand, mens lands-
bygdernes økonomi står i stampe. Øg skal selv
svare på dette; lemmåten og arbeidet i byerne er lettere
og mer behagelig enn på landet, stillet og foringen
av husedyren kan ikke afsættis en halv dag, det må jøres
til bestemte tider hver eneste dag.

Om flüktin fra landsbygdene til byerne, sier Dikken Sven Mør
"Dit for dättere, dit for sønner, hjalpke hverken grät
eller bönnere".

H.S.

Øg er fru na for Papper, mest ikke hvor

Øg er fru na for Papper, mest ikke hvor

Øg er fru na for Papper, mest ikke hvor

Øg er fru na for Papper, mest ikke hvor

4
Heimatsd 25. mars 195 (1945)

Herr Magnus Røger.

Gode ven og slektning.

Tilhører
M. Røger

Dit brev mottatt for lang tid siden, men da eg ikke har noe særskilt å fortelle om gamle tildragelser og episoder fra Ofoten, så har eg ikke skrevet noger til Deg før.

Her var i min pure barndom er Farøi-rederi, somkring seksti åren. En skipper eller kaptein fra Bergen, som førte et av de mange fartøier som P.D.Kløboe, Liland, eide. Denne skipskapteins navna var Madsen, han kjøpte en skonnert "Cito" som han eide halvparten i, den andre halvparten ver der mange om, her fra Ballangen var mine søskenbarn Kristian Carlsen og Petter Carlsen, Agersborgerne på Tårstad, en Erik Narmann i Skar, samt Eilert Didrichsen i Sommervik og muligens flere parthavere.

Tilhører
M. Røger

Denne skonnert "Cito" forliste og alle mand omkom. Et telegram som kom til Rederne en tid efter forliset lydte slik: "Skonner "Cito" fundet kantret - indbjerget til Aalesund". Ordlyden av telegrammet hørte jeg flere gang sitert av de herværende parthavere. Forøvrig veit eg ikke mere om dette.

Fin-gan.- denne troldom sol Lapperne var begavet med, var deres beste forsvarsvåben mot Bumændene som ikke turde fornærne Lapperne. Om en beryktet Ganlap fra en pla i Efjord: "vårset" som gik under navnet "Vårset Ommund", der fortelles mange historier om ham, en av dem hørte jeg fortalt av min far, som hørte det av en i Håkvik: Lars Kristian, som var nærp forlist av et fryktelig uvær, som Vårset Ommund sente ut for å hene sig på Lars Kristian fordi han ikke fikk Brøndeivin hos Lars Kristian mens de lå i Kjeø og ventet på bør, om kvelden blei "ganlappen" så sint på Lars Kristian

at han lovet at han skulle få dette igjen. Om natten blei det god bøl og da det led mot morgen tok Lars Kristian "laus" fra Kjøer for god bøl, men da han kom in på Ofotfjorden begynte vinden å øke på til storm - slik at det blei et forrykende uvær. Med en liten sellapp holdt de det gående og de nærmet seg Håkvikleira og da det var flo sjø seilte de opp i Håkvik-elva og berget seg der, men da var uværet øket til orkan - så Lars Kristian sa: at dersom hadde de da vært ute på fjorde ville ikke nogen kunne berge seg. Orkanen gikk snart over, den synes å være av lokal art. ^(seinere) Engang traf Lars Kristian ganlappen som sa til ham: "du var heldig at eg sov sålenge, derfor slap du så godt fram.

Det saes om ganlappene når de lovet "gan" og truet mange med ont, at dersom man slog dem såpass ar der kom blod ut på dem, så hadde "gannen" ingen virkning. En gandlap blei engang så sint på Ole Arntsen her, så han lovet hevn, men så slog han til Lappen over flabben slik at der brotnet ut for et par tender og Lappen blødde, så var ganskapen uten virkning.

No kan det vel sies at denne "Fingan" var bare noe tøv og tøis, men det var det ikke, finnene hadde denne djevelske evne til å sette overnaturlige krefter igang for å true seg til goder av "Bumanden", derom kan fortelles sandferdige beretninger. Har engang læst en beretning fra Beiarn, som en student derfra skrev om en sørgelig Gan-tildragelse. Lappen satt ont på manden så at han blei plaget av en uhelbredelig sykdon.

Brevbillet
Heimstad, 11. januar 1945.

Hr. M. Röger.

Dit brev av 18 desember f.å. mottatt og innholdet bemerket. Angående den Arnt du spør om - så var Dave Olsen's bestefar fra Bergen - så kom ikke han til Ballangen, men oppholdt sig på Fagernes. Dertil kom han med en jegt, en av de første Mosling-fartøylene +). Et av hans barn Ole Arntsen, Daves far, bodde på Lille-Ballangen og en av søstrene Ane Arntsen ble gift med Pér Olsen Yttrbö. Det er alt jeg veit om Arnt fra Bergen. Du kan vistnok få bedre greie på dette ved å undersøke i Ankenes mistrialbok om denne Arnt fra Bergen.

Tilhører
M. Röger

- +)
Brevskriveren tar her feil. Denne Arnt som det her er tale om er Arnt Gundersen, styrmann. Han kom fra Bergen, men han kom lenge før Moslingerne til Ofoten. Det er trulig at han kom med jegtene til Vidrek-skiprene, eller kanskje også med Aasenes jegter. Han bodde i 1801 på Vidrek.

MR

Om den Næstås piken som kom fra Vos i året 1843 (Ingeborg Nestås) så blei hun gift med en Ingebrigt og bodde på forskjellige steder, sist hos søn eneste søn Johan Ingebrigtsen hersteds. En av Ingeborgs døtre Karen blei min hustru. Her er en stor og ansett slægt efter Ingeborg Nestås. Det var flere Vossinger her i Ofoten, således Lars Pedersen som en tid var kirkesanger i Ankenes. Ole Mikkelsen på Dypvik, Lærer Skjærven i Skjomen o.a. Du nevner en senator Ole Næstås, om han veit eg ikke noe. Ingebor Næstås hadde en bror som utvandret til Amerika, dessuten en bror Ole i Lillevik i nærheten av Narvik, samt en bror Erik som først kom til Fagernes som gårdsdreng til Anton Mosling, derfra til Elvegård i Skjomen og sluttlig til Lanes i Karlsøy herred og presetegjeld. En av Ole Næstås sønnesønner som var lærer oppe i Mehavn efterforsket Næstås-slekten og fant ut at Næståsingen var i slækt både med billedhugger Bergslien og biskop Skaar. Denne var her i Ballangen og hos oss. Da en av guttene mine Helge syslet en tid med billedhuggeri sa han at det var en arv efter Bergslien (nemmelig billedhuggeriet).

Tilhører
M. Röger

Om mine foreldre Hveddingene og Agersborgene har en overlærer (Lektør) Johan Hveding skrevet en fortrinlig bok: Nordlands-ætta Hveding fra 1580. Denne bok bör du anskaffe deg og du kan vistnok få den ved å henvende dig til lektor Johan Hveding, Leiknes eller Tromsø.

Eg får sie med Ivar Aasen: W. Røger

"Lat os inkje forældren glöyme, i alt det me vendar og snur, du ga os ein arv til å glöyma, den er störrer en mange vil tru."

Slutteligen önsker jeg dig et Godt frydfult Nytår. De hjerteligste hilsninger fra en gammel slektning:

Willas Olsen.

P.S. Du sier at "Krigen må jo engang ta slutt". Du nedstammer også fra Hveddingene og Agersborgene så du må få fat i denne boken.

W. Røger

D.S.

Heimstad 14 Desember 1943.

Mr. Magnús Röger.

Dit brev som er datert 27/11, men først postlagt 13/12, modtaget og indkaldet ^{noie bemærket.}

Sist jeg skrev til dig bad jeg om at du skulde kjøpe mig nogen prospektkort, som kunne være nyttige til å benyttes til julekort, men det har du vistnok glemt. Jeg skrev til Julius Brekke om å få nogle prospektkort, men fik ikke svar.

Tilhører
M. Röger

Angående min morfar; Davidt Kaspersen, så var han fra Tjildsund, der hans fædre hedde ~~hede~~ Kasper Aronsen, og Aron Kaspersen, og således rekursivt opkaldt eftervander. Om en av disse gamle Kaspersløjper ^{du} fortalles at han kom i klamori med daværende Danstefut, og av denne blei fratatt sin eiendom i Tjildsund, men så reiste han til Kanger i København (en reise som tok nesten et årstid) og der fik han utvirket at han fik sin eiendomme tilbake.

Du kan opsøke Ole Stafloy som bor i Narvik, han var fra Tjildsund, ialfall hans kone Helga, som døde her på Fjildheim, hun fortalte min sviggrinde Julianna, som pleiet hende, at hun visste å ha slikninger i Ballangen, sandsynlig David Kaspersens sløjper. Det var interessant å få vite at Davidt Kaspersen (min morfar) var dreng i Lille-Ballangen i 1801. I hvilken anledning han kom fra Tjildsund og hit som Dreng, nei og ikke. Her var vistnok en slags falketelling i 1801.

2./

Angående Storbellingen, så har
kasseren i Björkåsen, og organist i Ballangen
Kirke: Kåre Pettersen forlængst prumpt mig for
alt som jeg viste om Storbellingen beboer i
fordums tid, han er eier av en del av gården,
eftersom han kjøpte Nybø av Johan Hrensen,
hvor kan Du også henvende Dig til.

Du nevner en Lören Bang Kjlström som
bodde her i 1801. En Isak Bang som dispo-
nerke over helve Storbellangs gården, og var son-
en dreng hos enke Maren Nilsdatter og bodde i hende
hus, han var mistnakt i steekt med Lören Bang
denne Isak Bang har jeg en svakt erindring om fra
min tidligste barndom, det saes at han var
oprindelig fra Salten, han hadde en liten handel
i Kanstafjorden dengang der var et årrist vinter-
fiske i Kanstafjorden, der han hadde en forstasjes
Ljå til Kræmbe, som han flyttet hit, denne Ljå
eller Stabben ^{står} ~~er~~ her ennå.

I dag den 15 har jeg snakket med min søster
Othelia, som har et utmærket godt minde, efter alt
hün har hørt og spürt om av vår mor og andre, han
fortalte mig at Davidt Kaspersen (vår morfar)
kom først til Evers prestegård og kjente der som
dreng, av Presten fik han vite at i Ballangen var
en enke som brøgte drøngtjilp, kom så til
Lilleballangen til denne enken Ane Tommasdatter,
først som dreng, blei seinere gift med enken,
de fik et barn, efter et par års tid døde Ane
Tommasdatter, og derefter giftet Davidt sig med

Ollegår fra Uppbå, med hende hadde
han disse barnen: min mor Hertuikkka Akselia,
og Karin, samt en gut som hette Kasper, denne
guttan ankom med et ulykstilfalle 8 år gamm.

D. Kaspersens ^{et} barn med Ane Tammes datter:
Alina, har en stor sket etter sig herankring,
likeså etter barnene med Ollegår; denne Ollegår
hadde in krist ungdomstid: en søster og to
brødre ankom på tur fra Barnes kirke en av jule-
dagene, det fortaltes at Presten gikk sent i kirken,
og da de reiste heim var det allerede mørkt, og det
blåste op en forrykende Norveststorm, så alle-
sammen ankom spærløst, kun en Ska og en
pakke blei fjendit på Virekkliva. En av de
ankomne, en tjenstetjener, var så spent og ivrig
for at komme til kirken, at hün klakke på sig
om kvelden og lå påklæd om natten, for at Kirke-
falkene ^{ikke} skulde reise fra hende om Julemorgenen.

Tilhører
M. Roger

Væren etter ankom en av brødrene og en pastor-
gutt, som var ute å pratete småline, da det plud-
selig røk op med Vestvindstorm, så de ankom
brygg to sat utfor Uppbåstranden. Etter disse
to forlisene var Ollegår aleina tilbake på gården,
eftersom alle mandfalkene var ankommet på
Ljæen. I de dagene, i gammeltid, var herans-
kring flittige kirkeengere, tilbrøds for den vær-
hårde Offatjorden til Kirkevi. Nubildags er
det mindre Kirkeøkning, med god fremkomst
etter gode veier, så mann kan komme til kirken
på en eller toist et par timer. Offatjorden har
keruet mange opre ut jinnem tidene. Her var i lang
tid bare to Handelssteder: Liland og Fagerne.

Daniel Hansson Mørkingå, var ikke gift med antatte Dorteia Sandrup, men med hendes datter Karolina, Dorteia var således søgemor. Den nævnte Dorteia var berømt, for ikke å si berømt, for sin mædighed og iværksætelse. Daniel Mørkingå havde to sønner: Elias og Kristian, disse var dygtige fiskere, både på Lofoten og Finnmarken, så de oparbejdede sig til velstand, Kristian Danielsen kjøpte sig gårdsbræk i Botken i Bogen, og broren Elias Danielsen, kjøpte først går i Dypåsen, men vant og fortræde med sjæen og fiskeriet, brøder han ikke der, men kjøpte på auktion gård i Storbakkangen og flyttede dit, men døde året efter. Hans to sønner: Adalv Strøm, og Karl Eliason har nu sin fars eiendom i Storbakkangen. På denne tid: slutten af 18. årh. bodde her som nævnt. Andreas Aronsen og broren Bartal, disse var fra Skærnes; samtidig en Petter Angell fra Skabbelvåg, som ved en trætte mellem ham og Andreas Aronsen, brøkkte falkkræven på A. Aronsens broren Jens Aronsen, og skamperte så højt, at P. Angell fik et års tukthuset til og dertil dømt til å betale Jens Aronsen spilt Lafot: partijerneste for den tid han var arbeidsudygtig og Lægehjælp, så det blev ca. 12 a. 13 hunder kroner, i tillegg til Tukthusetstraffen; disse utgifter kunne ikke P. Angell betale, derfor blev hans eiendom solgt ved auktion, som da blev kjøpt av Elias Danielsen.

Andreas og Jens Jørgens sønner, var barn af Jørgen Kristensen Ågnesborg, som var min far bro

4.
 T. S. i mitti årer bodde her i Huse i Hordal
 her, så som Johan Einarsen, Hans Borkli, og
 Jens Ring, nogle skulle kjøpe, og andre forfekte,
 v. k. betale.
 T. S.

5
No veit eg intei å fortelja me vesentlig
mere dunnegang. En Anders Hermanssen som
var her i Storballeangen, ~~to~~ en tid, samtidig med
min farfar Kristen Theding Agusborg, som flyttet
herfra til Halvåsen i Ballangsmarken. Han
tradd antakelig ikke het Papirer på eiendom
her på gården, og den eiendom han besaede blei
kjøpt fra Statene av Jonas Kristoffersen, for en
kjøpesum av 40 Spesidaler, (et hundred og seksti kr.)
en tid seinere kjøpte min far og farbror av
Statens såkalte Benifiserede, den annen halvdel
av gården Storballeangen, og måtte da betale 120 da
No må Du ha det bra, og tillykke med Din liberale
væresambud. God Qvæl og et fredeligt Nyfår!
Wellas Olsen

Tilhører
M. Røger

Efterskrift den 17 Debr.

Min mormors fortælle at
Kantsån var en tid øde, og at der stod
et fællefærdigt hus på stedet, tilbage
efter tidligere beboelse

Ballangmarken blev fra først af
beboet af Lapper, (Lamer) fra Svensk
Lapmarken; dog var Gjävjell og Melke-
dalen ryddet og bebygget af Normænd.

†

Tilhører
M. Røger

At Din brorsøn Ernst Heikels brand
skulde ende sine dage som en forberøver på
Ikefattet, det er mere enn sørgelig, det er
grusomt. Nyårswalds regering med kse-
kong Hakon, og Arbeiderpartiet forøvrigt, er
de virkelige skyldige^{ne} alle vor elendighet her-
tillands. Arbeiderpartiet brødde i lang tid
kirret Tyskerne på mange måter, som t.
d. nedsjering av det Tyske flag på Kantsån-
bakken, og hån og spydigheter i partiets avi-
ser om Tyskernes indre samfundetsordening,

Dommen gikk ut på de leier Meierit 1945
så mislikt haue velles på å gjøre 10 år
menske sløybeup

hvad hadde vi med Tyskelands inder-
antagender å gøre? Vi burde vært sølt
nåitrat, og ikke aliert wat land og folk
med stormakten England.

Tyskerne måtte være både stæve og dumme
om de ikke forstod, at vort land var
aliert med deres fiende England.

Der findes ikke i verden stor nok straf
for Nygårdswalds utvivlske politik. Helt vor han-
delsflåde med Hvalfangstflåden og Amerikas lin-
jer gav Nygårdswald til Britterne, som r.
sam skimmelen overfalden var indsejers kyst-
skibe, og dræper på hundredevis nordmænd.

H.

Du hadde glemt å nedlægge svarpar-
to. Jeg har samlet sammen næsten primær-
sker av alt slag, som Du ser.

I Rikets arkivet er der mistænke Fagdegn-
skaber, som kan gi oplysninger om de
første Matrikulerke brukt; både i Bal-
langemarken og Ballangen forøvrig.

Med Hilsen fra Din forbønder.

Willas Olsen

Avskrift.

Heimstad, 18. nov. 1943.

Herr M. Røger, Narvik.

Tilhører
M. Røger

Deres brev av 11. d.m. mottatt, og innholdet nøye bemerket, og skal med den største beredvillighet gi de opplysninger jeg kan.

Lille-Ballangen - Gr. nr. 40.

Johan Ingebrigtsen, som eiet og bodde der var Vossing. Da hans mor Ingeborg Nestås (eller Teigen) som navnet i hendes dåpsattest lyder kom hit til Ofoten for akkurat 100 år siden, da dåpsattesten er datert Vos prestegård i mai 1843. Sønnen Johan Ingebrigtsen blei født her høsten 1843. Fra tidligste ungdom av var han iherdig og arbeidsom, som fisker og hovedsmann blei han berømt, i særdeleshet etter at han ved et forlis ved Sørøya på Finnmark, da båten (en stor fembøring) kantret i fortøyningen og to av kameraterne blei under kvælvet. Han skar da med tolekniven hul i båten og deretter drog han begge opp. De var da nesten forkommet da det var så lite luft under kvælvet at de måtte holde hodet tèt opunder kjølen - for å få puste. Om J. Ingebrigtsens åndsnærværelse og omtanke må det sies at den var glimrende. Tænk i uværet da stormen røk over ham mens han lå der oppe på kvælvet med tolekniven og skar av to botstebord hadde han det for øye ikke å skjære et lite hull slik at luften under kvælvet gikk ut og de to under ville blitt kvalt. Dette hadde han for øie, så han skar jævnt overalt med tolekniven til vel halve tykkelsen av bottenbordene. Der etter ropte han til dem om å flytte sine hoder tilside litt, så trampet han på bordene med slik kraft at det bråtnet et hul med en gang, deretter drog han sin kamerater opp på kvælvet. Det var tolekniven i J. Ingebrigtsens hånd som berget livet på to av hans båtmandskap. Om dette har jeg for lang tid siden skrevet i "Ofotens Tidende", og daværende sogneprest Krohn-Hansen skre om det samme i en Oslo avis, efter at han selv hadde fått dette fortalt av Johan Ingebrigtsen selv. Johan Ingebrigtsen hadde 9 barn, 2 sønner og 7 døtre, hvorav en er død. Alle disse J. Ingebrigtsens barn har selv mange barn, så slægten er stor her omkring. Om det berettede båtforliset på Sørøysundet i Finnmarken foregik engang i 1870 årene, og en av de som J. Ingebrigtsen skar ut jennem båtkvælvet: Johan Mensen Nybø, lever og er 91 år gammel.

+++++

Johan O. Pettersen var fra Saltvik, der hans far Petter Schjødt bodde. Denne Petter Schjødt var Trønder og kom med en Fagrenes jægt til Ofoten og blei boende i Saltvik. Denne Schjødt hadde flere barn en J.O. Pettersen, nemlig Jens og Berteus som bodde i Saltvik, og Petter Elias Pettersen som blei boende i Forra. (P.E. Pettersen i Forra var barnløs) samt søsteren Ingeborg som giftet sig med Hans Hansen Saltvik. Johan Olái Pettersen hadde elleve barn hvorav fire lever. Alle disse hadde også mange barn - efterkommere - så der er en stor og vidt forgrenet slægt efter denne Trønder Petter Schjødt. Der var ingen som tok navnet Schjødt som slægtsnavn, en blev døbt med navnet Schjødt, som døde ugift i ung alder.

+++++

Der er ingen anden Johan Larsen som den der ryddet Tortenåsen, senere kalt Sletås. At han er nevnt som eier av en del av Lille-Ballangen beror på at han blit nevnt sådan hos Fogden (futen), eftersom skyldsætningen hadde benævnt det nye bruket av Lille-Ballangen gr.nr 40.

Gammelgården, der Johan Hansen bodde, var det sted eller tomt der de ældste fru først bodde, og der blev da lagt navn på de andre steder eftersom de blei bebygget: således Tephaugen der Ole Jakobse

Over til motstående side

Flyttet til, seinere kalt Bakkehaug. Brødrene Ole Olsen og Jakob Olsen var eier av Bakkehaug da Ole Olsen blei så nedtyngt av gjeld blei hans del av gården solgt ved tvangsauksjon, og i harme flyttet han til Børsvandsbotten, men så langt fra bebodde sted med Børsvandet som ufarbart høst og vår, samt uten veier og med Trollbergene som vanskelig kunne passeres til fots, gjennom steinurer såg han seg nødsaget til å komme sig derfra ved given leilighet, og da Osmark bli ledig hjalp sogneprest Andersen Jakob Olsen til Osmark. Sokneprest Jak. J. Andersen, seinere prost, hjalp mange efter evne, og over evne.

Skal gjøre den bemerkning om navnene på brukene, som i matrikkelen er betegnet som brugs nr. av et gårdanummer. Disse brukenes navn vil derved feilaktig bli oppfattet som gårdsnavn.

På den tid du nevner: 1886 var det 6 brukere på selve gården Lille-Ballangen. Disse brukene fik sine spesielle navne såsom: Tiphaugen (Bakkehaug), Gammelgården, Storhaugen, Glughaugen (Nygården), Steinmoen og Finjord, også kalt Mørkholla.

Sletbakken var bare ca. 3 mål som Petter Hansen kjøpte fra Glughaugen (Nergården) da denne lille parsel blei ved skyldseting fraskilt hovedbruket fik det navnet Sletbakken, som skylddelingsloven påbyr - at det foruten br. nr. også skal være navn på hvert nyt bruk. Denne Sletbakken lå tæt ved gransen mot Finjord, og da den var dyrkbar kjøpte P. Hansen den. Hans Paulsen Finjords sønne-sønner, som bor på Finjord, har tatt dette navn som slektsnavn, nemlig "Finjord".

Bratland var en part av (parsel) av Tiphaugen (Bakkehaug), og blei i sin tid av Ole Jakobsen overlat til svigersønnen Kristian Knudsen som var fra Arnes, der hans far Knut Kristoffersen var Inderst.

19 november.

Angående Stor-Ballangen, så finner eg fram en avskrift fra 1809, da her var to beboere, nemlig Johannes Torstensen og Lars Andersen. Dernæst en avskrift fra 1890 da her i Stor-Balangen var to beboere, nemlig min farfar Kristen Hveding Agersborg, og Jonas Kristoffersen. På samme parir fra 1840 står det at det på nabogården var to beboere (Arnes), nemlig Kristen Jonassen og Jørgen Olsen (fra Ytterbø. M.R.). Likeså anføres navnene på beboerne i Lille, Balangen, der det var tre beboere, nemlig: David Kaspersen, Paul Paulsen, og Hans Pedersen. Du nevner (eller anfører) at der i 1838 var tre beboere på gården Lille-Balangen: David Kaspersen, Paul Paulsen og en Johan Andersen. Hvor det er blit av Johan Andersen kan eg ikke vite, og om hvem der er kommet i hans sted likeså. Trulig er det Hans Pedersen som i 1840 har fått plassen efter Johan Andersen.

I de dokumenter - avskrifter som står til min rådighet er grenseskillet mellem Arnes (gr.nr. 38) og Storbballangen (gr. nr. 39) beskrevet likeså grænseskillet mellem store og lilleballangen (gr.nr. 40) er bestemt og beskrevet.

++++

Et sagn forteller at her i Stor-balangen, i begyndelsen av forige århundrede var ingen beboere, da de to som hadde bod der omkom på Lofothavet. Deres navne skulle angivelig være: Nils Dinesen og Lorens Hveding. (I skifte¹⁸⁴⁰ etter skipper Knut Aas er oppført en Lorentz Neding som fordringshaver. Han kan være den før nevnte person med navnet Hveding. M.R.) Min morfar David Kaspersen som bodde i Lille-Balangen, var her og pløyde om våren og gjorde våråna, da her ingen mannfolk var til stede. (Se folketellingen for 1801 for gårdene Liland og Tjelle. M:R.)

+++++

Har du hørt om den beryktede Loppa-presten? såm var så drikkfædig og hengit til kortspil. Tror å ha skrevet lit om de frasagn om ham i Ofoten Tidende.

+++++

fortalt

Har du hørt om den første biskop over Nordlandene Mathias Bonsak Krogh og skyskaren hans, både til lands og til sjøs ?

++++

Eg har et lite værelse til Hybel, 8 meters grunnflate, det er både kontor, soveværelse og verksted.

++++

Eg har ønske mig Julekort, med motivene av Bliks fædrelands-salmer, eller lignende.

++++

Su skal ha tak for tilbudet om skrivesaker, men papir og konvolutter har jeg ennå en del av, som jeg fik til foræring av min slægtning og ordensbror (avholdsmann) Gunnar Carlsen.

++++

Kære Pettersen i Bjerkåsen, som er meget intresert i bygdehistorie, har vistnok samlet en del herfra.

////

Nå har jeg kloret op 3-tre æker, og skal for sikkerhets skyld sette begge de to tyveøres frimærker du sentte mig, eftersom dette brev li over 20 gram.

E.S.

Med de beste ønsker om krigens snarlige avslutning i nuåret, senneg jeg Dig og Dine mine beste Hilsninger. Willas Olsen.

Tilhører M. Røger

da her var to beboere, nemlig Johannes Porsanger

Kor dårligt arbeidet på tønsbygden blei betalt,

Men og sørgelege erfaringer på i mit lang lev sam gård =
boriken og fisker, skal derfor nævne en enkelt ting:

Op hadde engang i byen Narviks begyndelse, med mig
til Narvik 40 - fyrte - kille Flyndre, å fik bare
10 - ti - øre for killeet, dit blei saue 4 - fire - kronen
for fyrte kille fersk fin Flyndre, en halv søk
praktisk fik og 4 - fire - kroner for, så det blei bare 8
kroner for alt. Det blei ikke stort til å betale renter
og avdrag til Hypothekbanken og andre banker med

Tilherer

M. Roger

samt Jordskat (matrikulestat) og hovedskat

For fint Færtejæt bare 40 - fyrte - øre killeet,
Bykjøpmændene hadde bøndene og fiskerne i sin
veinstøtende magt. Der kunne være aldeles frit

for kjøt i Narvik, så når bøndene viste an dette, kunne
de å få en lit bedre pris, de telefonerte kjøpmændene
til dampskibets - ekspeditøren og spærte om hornet
køt der kom fra Hammarøy, Skeigen og Tysfjord,

G.S.

No blir mistenkt dette bare for tungt til 20 øre
primær skat derfor sette for 20 øre 'imær' på
for ikke å miste skatte - partu.

og lite de ved h e at der kom meget h e alle steder,
strekken ~~der~~ klippemarken h yrtigsmændene til hvarandre
om ikke   b le mere end 40  ie for f nktj t og 30
 ie for storf tj t, m i s  b ndene kom til handels-
m ndene med skatpen og b le b v t s  lidt, og s r
h e der en til den anden og ikke h e mere, s  var det
ingen andet   j e en   selge alt til sp tpris.

Der h fornes op i h imene, lige op i anden etasje
og kvistl ngskubene, for en st mands l m b taling.

Ofte er det godt   midt god f tubaling, om det er arbejde
der i Navne   f  f tubene for h  2-3 - herom s r det,
men der s r s r s  de til h m, "h nt mig en s k

  Klein h e Fagnus-lyllet,   s  mig h e de vil h  f iden
Dartel h m h ntlige  tkn t som de "r barkede",

"Fj rsph v rskede", ogs  "B ndv ndene", s-l. smekfulde
Fj elmann. H is h n Wicks had h vde at h r h er,

Navne, men dette h imne de "h ne" i b gen ikke t l, s 
h m m tte s lle sig og h imne sine. Under h e om,

der s  h imne f les nogen m lkeh er i b gen?
H lles s m

Gr de er h vret i h imne om at den h tvedst t,
B ndene h vret intet for at s kke h ntv rskens
med h imne de  v ndene h len.

2/ Eger at båden var kænbt, og
 de to var kræbt af fra Kvælvet,
 sigtet en åtringsbåt fra Arnes forbi
 til Luvart, uden å ense på nådrap =
 ne; det fortælles at båden fra Arnes
 var full af folk som pratet sig
 imellem, og var dybt innu i sine
 fjænderinger, så de ikke tænken hørte
 eller såg til de forliste, og sigtet som
 saft forbi; da Gøstev såg det, kæpte
 han hæft om redning, og hælt sig
 ikke godt fæst, og gled så av Båtkvælv =
 ved og ned i dybet. Om ikke så længe
 kom kæpt. Schønning med "Namsas"
 som J. D. S. første damsteds kæltes,
 og brugt både mann og båt.

Det var til Tvingt på Østland Gøstev Egnens side og omkring,
 det var noknok i anledning omstøvelsen av kongerøden, hvem gjælt.

Det blev et kænft slag for færn
 hans Gøstev: M. Danielsen. Johan
 Bruksås fortælle, at han gite til Ølve =
 nes for å kændalen, men blev for =
 skrækket over det han gite se, Marti =
 nes Danielsen lå på stængjævlet

å jamret sig, og raft i et: å Gjes-
kar! å du Gjestar! Gjestar! Gjestar!

Dette blev ~~na~~ utenom program-
met, men det kom så i min erindring.

Tilhører
M. Røger

Min bestfar Christen Harding Agersborg
overlat (solgte) sin part av Skums til
sin bror Petter Jørgen Agersborg på
Tårstad, for to - 2 - Lander Byg, ikke
som du skriver 1/2 Ad. Det var vist
nok i 1867, et totalt Når, eller det
kan ha vært tidligere i misvaktet år =
nu; og broren på Tårstad var både
jærrig (og i forhold til sin bror Christen)
en rik mann, som knyttet sig av
brøderens fattigdom, for å tilvunde sig
en stor vinding, eller som der står i
straffeloven: "tilvunde sig en urettferdig
vinding"

No for dette bare med skrivningen
i kveld, kan hende lit mere imorgen,
am Gud så vil. Vi syndige mennes-
ker, veit ikke om Diapluur morgendagen.

~~OFOTEN OG SØR-TROMS~~
~~IDRETTSKRETS~~

TELEFON 1535

Avskrift.

Narvik,

Heimstad den 9. november 1943.

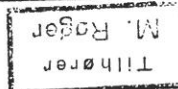
Hr. M. Røger,
Narvik.

Gode slægtning .

Ber dig herved om å være så snild at du sender mig tidsskriftet "Håløygminne". Jeg godtgjør dig for det skriftet koster.

Om Vidrek i O. Tidende har du nevnt om en som bodde der ved navn Johannes Torstensen, denne mann: J.T. kom først hit til Store-Ballangen, men flyttet herfra til Vidrek, til en rik enke som han blev gift med. Dette hørte jeg fortalt av min bestefar som også sa at Johannes Torstensen var "sørlønding".

Håper å få skriftet "Håløygminne" ø

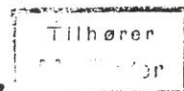

Arbødig hilsen

Wellas Olsen.

P.S. De trende brødre fra Vidrek: Per, Aksel og Hans Monsen - skal jeg nevne lit om. I 1880 blev handelsmann Petter Carlsen gravlagt på Evenes kirkegård. Da graven blev gravet støtte man på en steinhelle merket: P.M.S.V. 1780. Sogneprest Anderssen lå merke til steinhellen og lette op i mistrialboken til skipper Per Monsen Vidrek. Dette fortalte jeg til Ole Andreas Olsen (en bror av Hans Ravn på Vidrek) og han fortalte om disse 3 brødre som drev jægtebruk i fellesskap på Vidrek. En av brødrene omkom på reise til Liland dagen før bryllupsaftenen og bruden blev nesten vanvittig av sorg - men "ad ære" blev hun gift med en mann fra Rombak. Dette hørte jeg fortalt av Ole Andreas O. Han var som et arkiv i bygdehistorie og kunne fortelle om gamle hensvundne tider og personer. Det synes rart at Per Monsen Vidrek blev gravlagt på Evenes men da han var gift med en datter av Aas, Bjelgam, er det trolig at enken ville ha sin mann gravlagt på Evenes.

D. S.

E.S. Per - ikke Peder Monsen. Det skulle være finere å hette Peder.

D. S.

~~LOFOTEN OG SØR-TROMS
IDRETTSKRETS~~

TELEFON 1535

~~Norvik,~~
~~FAGBILHUGGER~~

Avskrift.

Heimtun 16. mars 1943.

Herr Magnus Røger.

Idag mottatt sendingen fra deg (brevkonvoluttene), for meg kjærkomne saker sender jeg dig min beste takk.

Nu har jeg fått fatt i navnet på nybyggeren i Stokkedalen. Han er svensk og hetter Sandman, om hans alder og når han kom til Norge og når tid han begynte bosettingen på Stokkedal har jeg ingen rede på.

Et gammelt sagn om "Stokkedalguldet" kan jeg nævne, skjønt det skriver seg fra utenbygds hold. En vinter ved Lofotfisket, da Petter Jensen Stokkedal var med oss solgte vi fisk til en fartøyskipper - som da han hørte at P. Jensen var fra gården Stokkedalsa: "Så har du vel noget av Stokkedalguldet"?. Nogen nærmere opplysning om hvorfra han hadde historien om dette guldet, blev ikke spurt om i travelheten.

Tilhører
M. Røger

Siden jeg er inne på Stokkedals "frågan" som svenskene sier, vil jeg fortelle om de første som bosatte sig der, Det var en vinter mens man^{neh} var på Lofoten og konen sultet eftersom maten minket. Da felte hun en rein. Lappene hadde meget rein gående deromkring. Lappene hadde misstanke om at der var stjålet rein og kom for å ransake. De fant en tønne reinkjøtt som øverst var dekket til med litt byggkorn. Ved å stikke skistaven ned i tøndens kjenntes noe håtdt og ved å fjærne kornlaget fandt de reinkjøttet. Konen måtte sårt bøte med vann og brødstraff.

Om Stokkedalguldet kan nevnes, at et sagn vil vite at der i "Balls" gruvetiden skulle være funnet litt guld der. Skipperen som spurte efter Stokkedalguldet hadde vistnok hørt dette sagnet fra Balsgruvene. Om der er nogen grund til å tro dette sagn, er usansynligt.

Tilhører
M. Røger

Nu er jeg deg skyldig for brevkonvoluttene - og jeg skal betale dem når jeg får vite ka de koster, ved leilighet.

Med beste Hilsninger fra

Willatz Olsen.

Tilhører
M. Røger

Narvik, 30. december 1942.

Herr Willadz Olsen Heimstad,

Ballangen.

Jeg skal sende Dem noen ord for a ønske godt nyar. Vi håper jo alle sammen på at det skal bli et godt ar det som kommer. Men det blir vel de samme vanskeligheter i det nye som det var i det gamle ar.

Det var en ting jeg kom til a tenke på. Det var angaende folkene på Bruksås. Der var jo en tredje søn av Hans på Bruksås, nemlig Hans Hansen. Han var efter det jeg tror a vite rydningsmann på et par steder på Bruksås. Jeg savner deg en første hands opplysning om ham. Jeg vil være meget takknemlig om a få vite hans levnedslöp. Hvor ligger garden Brattasen. Er denne plass en gard nu, og var det Hans Hansen som ryddet der.

Der finnes vel mange innflyttede slekter i Ballangen. Jeg mener i dette tilfelde tiden för anlegget og da særlig tilflytning syd fra eller bygder sør om Ofoten. Jeg skulde ha god lyst til a vite noe om disse. Vi mangler opplysning om disse ting, og nu dör de gamle bort og vi som er igjen vet ingen ting om det. Det har jo interesse för oss a vite bygdens historie og dette burde være noteret. Jeg för min del er takknemlig för slike opplysninger. Jeg vedlegger svarpöerte og håper på svar fra Dem. Ja så håper jeg at De ma få et godt nytar.

Tilhører
M. Røger

Hilsen
M. Røger

den 2^{den} januar 1943.

H H H

Tilbakeserens med de opplysninger som og kan gi: Alle Bratåsfigene, ialt fire, har tidligere alle tilhört Starballangen gr.nr. 39. To av figene ble i sin tid delvis solgt til Nils Hansen Bruksås, nemlig det såkalte Staruiken, idet de nevnte Bratåsfigene bli kjøpt av på

*E. S. Sveinestad
Du tenk kanskje har du opplyst fra alle kinnest.
No har kjendst Sveinestad.
På kan Dig og din, ut av folk, hvaldigt og utlyst No var!*

mittens ved den gamle gangveg over Teinskant.

Det jernsøende av disse beizene, nemlig det egentlige
Bretåsen, blei den ene del, den samme nærmest
Börsvagnen, kjøpt av Hans Hansen Brukesås, som
først brukte den som Løter og slåttemark. Etter at
N. H. hadde overdrat sin del av Brukesåsjorden til sin
datter og svigersøn, flyttet han til Bretåsen og rydte,
baut og nyland; han var næsten som Isak Selanrå
i Hansens „Markens Grøde“. Når hans kone Greta
blei spurt etter manden hennes, svarte hun som oftes: „å
han er drøffe å kryt for, som en Moldaksen; dette
stykke som H. H. ryddet og dyrket ga han til sine for-
nyttede datter, som hadde vært heime å hjulpet til med arbeidet.
Etter H. H. og hustruens dødelige angang har, og fremdeles

drives og brukes av disse døtterne til Hans Hansen
Brukesås.

Den del av Bretåsen som ligger parallelt med G.
H. eiendom blei ganske nylig kjøpt av en som kalle
sig: Holm, og er arbeidet ved Ljøpene i Björkåsen, hvor
han nedstamme fra veit og ikke nært om, Afating
er han ialfall ikke. Holm kjøpte denne Bretåsen
av enten etter Bartel Branson her på Forbakkangen.

Om nagen indflyttere her til sydfra, veit og ikke
andre enn Ole Halvorsen Brukesjord, som var fra Lakne
dalen i Trøndelag. Laknedalen er en sidedal av Bui-
dalen, de de berømte Brødalsstolene koms fra.

Det som tilhørte gr. n. 39 var et stort område, fra Fornes
nær Arnes, til Bærsvand. Min best. H. n. M.

^{stad}
Heim~~en~~-5. juni 1942.

Herr Magnus Røger.

Tilhører
M. Røger

Mange takk for brevet av 29 f.m., men jeg kan desvære ikke gi Dig nogen yderligere opplysninger, enn de Du fikk av mig, da Du var her hos mig, dog skal jeg forsøke å nevne lit til det øvrige.

Den første som bodde i Melkedalen var Anders Persen, men der er ingen ættlinger av ham der nu, han hadde 3 sønner: Erik Andersen som bodde her som inderst på forskjellige steder i Balangsgrand. Han hadde bare to barn, Elen som blei gift med Elias Eriksen, Balnes, den andre datteren Birgitte ble gift i Kjeldebotten.

De to andre sønnene til Anders Persen i Melkedalen, bosatte seg i Efjorden, disses etterkommere kjenner jeg ikke til, deres navn var Per og Hans.

En historie som Erik Andreasen fortalte, som jeg hørte og husker godt. En sint okse som han kurerte da han var ung. Den lyder slik: Foreldrene reiste til Lødingen kirke en lørdag formiddag og Erik skulle jøte buskapen og melke kyrene. Ved kvellen hadde han buskapen i grinnene, og skulle inn der for å melke. Men oxen ble sint at han ikke kunne komme seg inn. Erik gikk da etter en oks og gikk inn i grinda og da oxen gikk til angrep slo han til den ^{med} okshammeren så kraftig at oxen ble bevistløs. Han trodde oxen var død men etter en tid kom den seg. Siden gjore oxen ingen fortrød og mot Erik ble den snild.

Efter Andreas Persen kom det en mann fra Vestlandet til Melkedalen. Han hette Sjur Olsen. Han fikk 4 barn, to gutter og to jenter. Den ene Ovedie her gift her i Balangen med en søn av Johan Ingebrigtsen. Den andre datteren er gift med en mann på Helland i Tysfjord, - no tok jeg feil, de foran nevnte er sønne døtre til Sjur Olsen, altså Ole Sjursens døtre. Ole blei boende i Melkedalen, mens Lars, broren, utvandret til Amerika. Ole Sjursen hadde bare en sønn Alrik, uten om de før nevnte to døtre. Alrik ble gift med en datter av Nils Hansen Bruksås. Alrik døde kort tid etter giftermålet, og enken ble oppatgift med en mann fra Efjord. Om Alrik har barn ette seg vites ikke.

Det er nu et par Bureisere i Melkedalen: Petter Pedersen + og en Ellingsen ++), som kom til dalen i gruvetida, og så er det Otto Johansen Bruksås. En annen Bureiser der ble syk og var på hospital, men hvem som har dette bruket nå vites ikke. Dette er lat eg veit om, eller fra Melkedalen.

Rydningsemnene på Dyrhaugen var brødrene Elias og Ole Olse fra Elsfjord i Rana. Dyrhaugen blei kjøpt av disse fra utmarken til gårdsnummer 40 Lillebalangen, men blei disses kjerringer uenige, slik at den ene av brødrene Ole Olsen reiste tilbake til Rana, og Elia Olsen blei eneeier på Dyrhaug. Han dreiv opp til den fødte 10 a 12 storfe.

Fra nyere tid er der av gr.nr. 40 Lillebalangen flere rydningsmænd: Johan Larsen Tortenås (Sletås), Hans Johansen Skog, Edvard Johansen Kråfjell, Jens Olsen Utheim (min avdøde bror), Ole Askheim (trønder), Andreas Paulsen (Zoar) Kvandmo, og Iver Johansen Solheim. Solheim er nu delt i 3 mellom ^{Eivert} Ivers barn.

Av gr.nr. 39 er der 2 rydningsmænd i Bratåsen. Den ene Han Hansen Bruksås og det andre av en som heter Holm, samt to brødre på Tverfjell. Videre Ole Jørgensen og Nikolai Jørgensen, Johan Hans m.fl.

Deretter siterer Willas et digt av Sven Moren.

Dette får være nok for idag. Hvorfra er din kone? Har dere mange barn? Hva slags beskjeftigelse har du i byen? Med ønske om at du vil ha held med ættesoga, sender jeg Dig min beste hilse

Willas Olsen

Over til neste side

Fra motstående side:

+) Petter-Pedersen var fra Hatfjelldal og var sammen med sine to brødre, Helmer Pedersen og Karl Pedersen kommet til prøvedriften i marmorbruddet på Hekkelstrand. De var trulig kommet via Ankerske marmordrift i Fauske.

++) Ellingsen var sørfra. Han hadde vært ved gruvealegget i Melkedalen i likhet med brødrene Pedersen fra Hatfjelldal.

M.R.

~~OFOTEN OG SØR-TROMS
IDRETTSKRETS~~

TELEFON 1535

~~Narvik,~~

~~FRYDENLINDSGT. 9~~

Avskrift.

Heimstad 9. november 1942.

Herr Magnus Røger.

Hører

M. Røger

Dit brev mottatt og bemerket, og skal jeg gjøre mitt beste for å gi deg de opplysninger jeg kan.

Andreas Ingebrigtsen Storvik er en søn av Ingebrigt Andreassen Rånvasbotten, som var en bror av Esten Andreassen Osmark, som med sine brødre Morten og Andreas Andersen innvandret til Ofoten fra Østerdalen. Morten A. bodde en tid på Stunes og utvandret derfra til Amerika. Andreas Andreassen bodde på Strand i Bogen. En søn av ham kaller seg: Amandus Strand. Andreas J. Storviks mor Inger var datter av John Arnesen fra Lille-Elydalen. Andreas J. Storvik nedstammer således fra Østerdalen.

Han blev gift med en datter av Nils Hansen Bruksås, Anna. Hendes mor Kristine var en datter av min faster: Ane Christensdatter (Agersborg), Viken i Børsvannet.

Hører

M. Røger

Om de første bebor av Elvenes kjenner jeg desverre ikke til, heller ikke til den som bodde der før Martines Danielsen, som ikke er oppvokset der. Hans datter Maren ble gift med Paul Einarsen og datteren Kirsten med Petter Persen. Disse to døtre på Elvenes fikk hver en halvdel av gården. Martinus Danielsen hadde bare en sønn, Gustav, som omkom på tur til Liland med en $3\frac{1}{2}$ rums båt. Kameraten ble berget, nemlig Ole Pedersen, Dypås som fortale meg om dette sørgelige forlis. I bra, man kan godt si i godt vær. Gustav seglet og styrte båten, han som ikke tidligere hadde hatt en "Styrvoll" i hånden. Forliset skyltes bare "toskeskap", som vi pleier å kalle det.

Hører

M. Røger

Heimstad 10. november 1942.

I Ofotens Tidende for 3. dennes er det inntatt et stykke om gården Bjelgam, forfattet av dig, som er tatt fra "Håloygminne". Kan du skaffe meg dette hefte.

Du nevner bl.a. om Willatz Dreyer, Henningsvær, som var en over måte rik mann, eier at dette store fiskevær, at han skulle være eier av en del av Bjelgam, dette synes å være usansynlig, men er dog mulig. Om denne Dreyer i Henningsvær går der mange sagn. Han skulle være en "folkenarr". Var bl.a. spydig mot folk som snakket til ham. Det fortelles at han var "Skjegglaus", i den tid betrakket en skjegglaus mann for å være av lappisk ætt.

I den tid og senere var der i Henningsvær en stor del fiskere som var fra Trøndelag som kaltes "Staveringer". En av disse som leiet båt for vinterfisket blev av Dreysr spurt om hans gårdsnavn. "Solbakken" svarte Staveringen. Dreyer kunne ikke la være med sine spydigheter og sa: "der er vel meget varmt om dagen". Herpå fikk han et slagferdig svar: "Der er no it varmare en at der vaks skjegg på folk".

Der bodde en gang på Ytterbø en Willatz Dreyer (ca. i 1830 årene). Han hadde en sønn som blei dampskipslos og var berømt for sin dyktighet. Denne Dreyer på Ytterbø etterlot seg såvidt jeg vet ingen etterslekt der, dog er det mulig på andre steder i Ofoten eftersom Dreyer-navnet ofte blir brukt som døpenavn. Din far var jo døpt: Kristian Dreyer.

(Kristian Dreyer Olsen, som bodde på Murkholmen)

Kan du forskafe meg litt sildgarntråd til bøting av sildgarn? Heromkring er sådant ikke å oppdrive.

Dårlig blæk og dårlig penn,
dårlig skrevet kjære venn.

Willatz Olsen.

Konst 17. 1740.
Linné till Herr Himmelsk.
Ballangen.

Tilhörer
M. Røger

Takk for brevet. Du er ind-
skjeldt at jeg prøver med spæsmål.
Som det er min natu ring jeg ønsker å
jå være på. For det første:

Jeg kommer i hui at der på Botten
hadde en lapp. som het Peder Aa. en
bestandsmessigpredikant. Både han var av
Brutspisus eller Brøtspjard. og på hvilken
mede han var i forbindelse av dette.

Og for det annet: Bar der ikke en ring
sydsminogmann på Glattstadal vis som en
omlusk av Ladrel. Jeg husker ikke navnet
Var godt å være med på dette så skal jeg ikke
plage dig med noe på lunge.

Respektfullt hilsen

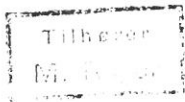
M. Røger

med om!

Tilbakeminner meg de opplysninger jeg
kan huske og gi Dig.

Peder Olsen (med tilnavnet Fjellidal) fikk i
sin tid av daværende eier av Brøgsjørd: Halvdan
Olsen, en parcel av Brøgsjørd til eiendom. På
vitnen måtte veit og inntj, om det var nedlagt:
frit (gave) eller for kontant betaling, kan jeg
ikke si. Parcelen blei særskilt stykksat, efter
P. O. dødelige angang, giftet enten sig påny med
en Tommas (også til daglig kalt: Kjøttommas)
som seinere har bebod og bruket plassen.

Der er ingen ny rydningsmann på Stakkedal.
Ole Hansen Stakkedal, solgte i sin tid maybe få mål
til Torje Hauvsland, som fraflyttet plassen. Kan hende
at Kommunen nu er eier. Jo, der er en mann so
bor der nu, når jeg tenker mig om, og det kan hende
at det er han Du har hørt om som ny rydningsmann
der, navnet veit jeg ikke. Noget annen opplysning
kan jeg ikke desverre gi Dig.

Heimstad 3 mars 1943.

Beste Hilsning, fra. Wellas Olsen

*Se neste
blad!*

Narvik, 15. december 1941.

Herr Willads Olsen, Heimstad,

Tilhører
M. Røger

Balangen.

Kjære slektning. Jeg er den av Elen Meldals sønner som var og talte med dig i sommer. Jeg var ute i bygden i høst en tur og da hørte jeg at hele 5 av mors søskendebarn var døde i den siste tid. Ja, livet det må gå sin gang, det står ikke i menneskelig makt å endre dette. Verre er det dog når det av menneskehånd ødes liv.

Du sa i sommer at jeg kunde skrive til dig hvist det var noe jeg hadde lyst å vite og dette tilbud skal jeg nu behytte mig av. Saken er at jeg skulde ha lyst til å vite hvem som ryddet gårdene på vestsiden av Børsvannet. Det gjelder Bruksjord og Bruksåsen, samt Bakken og kanskje Elvenesset. Det var vel disse gårder som lå nærmest smeltehytten ved fossen. Jeg skal anføre det jeg vet.

Tilhører
M. Røger

Bruksåsen beboedes i 1886 av Hans Jokumsen, om han er rydningsmann vet jeg ikke. Det er vel ham som har etterkommere der.

Bruksjord beboedes i 1886 av Ole Halvorsen.*)

Elvenes er ikke nevnt.

Bakken er ikke nevnt. Bodde ikke Ole Halvorsen på Bakken og var det ikke ham som eiet møllebruket i Børsvannsfossen.

Bruksjord og Bruksåsen må sikker ha vært dyrket jord under halsgruvens drift og siden lagt øde. Bodde ikke Lars Hansen fra Bø på Bruksjord. Du må være snild å fortelle mig det du vet. Min mor fortalt mig flere versjoner av sagnet om halsgruven men det meste av dette har jeg nu glemt. Nu er jo mine nærmeste horte så jeg har ingen ane enn dig å henvende mig til. Jeg skal ikke hefte dig mere denne gang.

Jeg ønsker dig og din familie ~~derfor~~ en Gledelig Jul og et meget godt nyttår

Hjertelig hilsen

Magnus Røger

*) Ole Halvorsen, tidligere fra Trændelag bygden. Det der
saa, kanskje det var han som var den samme i fra

16/12-41.

J. J. Gammu
M. Røger
har gaaet rundt dette maaned 20: Paaen har?
D.S.

Tilbakesendes med de oplysninger
kan gi. Om hvem som først ryddet og bebbygget
Bruggsjord og Bruksås, har jeg ingen oplysninger om,
eller anelse om. Den første som jeg har kjendskap om
på Bruggsjord, er Lars Hansen, som ankom på Ljo-
men sammen med nabogutten på Bruksås; denne gutten
hette Jakum, og man kalte ham for "lillejakum", da hans
far, "gamlejakum", hadde samme navn.

Efter Lars Hansons dødelige afgang, var Bruggsjor
ubebogt indtil Ole Halvorsen fra Lakredal i Trändelag
kjöpte Bruggsjord av Skaton for 70- sytti - daler.

Der finnes ingen gård eller plas med navnet Bæk-
ken, men sønnerne vilde være flot i navneveien, kalte
sig Bæke, efter indet av gården Bruggsjords jorden, opp-
i høiden, som dem i daglig tale kalte Bækken.

Ole Halvorsen har^{de} kjøpt kværn i Bruksfossen,
og sønnen Haldor bygget et stort Møllebruk der, som han
solgte sine rettigheter ved Fossen, til Björkåsgrüene-sel-
skapet. Om Hans Jakumsen, veit jeg ikke andet, enn
at han var søn av gammel Jakum. (Hans farnavn kjin-
jeg ikke) Efter Hans Jakumsen Bruksås, er der en
stor slakt, som de fleste kalte sig for "Bruksås".

I Askak Balts jordbæk er Bare Ballangen nevnt,
som han kalte "Bagang", men indet om plassen i Ballang-
marken. Det er best at Du henvender Dig til Rikes arkivet
i Trandheim, der min gode Ven Joh. G. Røppe er ans.
for ham har jeg fra arkivet fåt oplysninger om en av mi
slampædri: Lorenstriem Kristen Thuding m.m. Hr. J. G. Røppe
vil vel ha lit betaling og fræsto, kan jeg tænke.
Med alle gode ønsker for julen og det nye året, er jeg
Din forbundne

Mr. Kaare Pettersen

Björkaasen, Nybø.

Tak for Deres brev av 20 dt.

Angaaende spørsmålet om den tid da gaarden her var bebodd, nemlig da min morfars David Carsten hørte her, (D. Carst. bodde i Lille-Ballangen) saa skulde ~~de~~ tidspunktet bero paa det i min tidligere skrivelse nævnte forlis paa Lofothavet, hvorved to av beboerne her ankom.

De omhandlede beboere Johannes Torstenen og Ole Torsten (sandsynlig brødre) var indflyttere, "sörbörningar" kalte man dem; disse skulde ikke være sjöwante, ialfeld til aa begynde med; min morfar fortalte at her i ~~Ballangen~~ Ballangsfjorden ofte var rikt somaafiske og bildede stort Sildfiske; en vaar var her rig Hysfisk, man tog for morro en tom Tønde i baaten, og fekk det den full for man rodde iland; — istenfor aa fiske Hysfisk råddet J. Torstenen sig et "Næpland", hvorpaa han om høste høstet 7 hønder Næper, som han syntes var bedre en Hysfisk.

Denne J. Torstenen skulde flygte herfra til Virok, der han blev gift med en rik Enke.

Forøvrigt skulde her i begyndelsen af forrige aarhundrede ha bod flere, som efter kortere eller længere tid flygte fra stedet; om det var fordi her er lite Sol vinterhalvaaret, eller den karriige jordbund, skal være usagt, formodentlig begge dele.

Da min farfar, Christen Hveding Agersborg, kom tilflyttet hit, brøddede han til aa begynde med, en nabo; Anders Hennandsen, som flyttet op til Kavaasen, denne var Ananias Olens farfar. ~~Denne fulde navn var egentlig:~~

~~Ole Anders Hennandsen~~

Min farfar var leilenny her, og fik i 1834 byggeskikk
pa halve stor-Ballangen; — gaarden tilhørte Statens Beneficence
jordegods; Ved Kongeligt Skjæte, dateret 13 juni 1857, kjøbte
farfar halve gaarden for en kjøpesum av 120 specieidaler.

Ballangsgaarden var (ialfald periodisk) ledjant (fo-
itken aa si berömt) Lildfjord, likesaa Raana; om rikt Lildfjor-
den her, höre jeg adskillige fortællinger. Ofogjorden i det hele
bet, var i tidligere tider betragtet som aarvis Lildfjord.

Om de mest berömda Lildfjorder sier Petter Dass:

„Lundstoa og Hälla er Höglands ros,
Ofoten i Salten oprygges derhos,
de brende navnkundigste skoder.“

Heimstad 23 Dec. 1932.

Arbedigt

Wilhelm Moan

Til

M. Kaas Pethus

Du har været kendt som en delingsforretning på gammel
tid; den gjaldt som vindmøllen; — den blev, som det sees,
ikke nedlagt af bønderne, og heller ikke af kongen.

Den var en af de to „oldtidens bogstavelige“, nemlig Hans
Nielsen Østbø, var en af mine stedsfæder. Børgens var den
som to naboe; Leds Andersen og Johannes Tordensson.

Stadde en anden fuldendelig delingsforretning fra 1840, som
blev bortkøbt til dem, da de havde prøvet at sælge
Johann Nielsen og Vild Jensen; — denne var jeg ikke kommet
færdig med, fordi jernstænkene var gamle.

For endte den sidste, blev jeg lidt om jernstænkene

H. Oskar Petrusen

Da de nu som sies er smalt er skov-bøllertene, muligens kan ha iaktet at de vilde nærmere fra 4 og 3 sikken fra fra gr. m. 39 (skov-bøllertene), nemlig broddene forkomme Tordsteinen og de Tordsteinen, disse byggetiden er akkurat og omkring 4 juni 1807, samt den første byggetiden kom til henholdsvis Nils Qvinden og Lomts Høsting, Høy = kast 15 guller. 1818.

De minner meg godt til, at de to kirkene er bygget av stein og de Tordsteinen omkring fra Høyvinden fra Lofot = kirkene; og at gaveln eller dets skråning er av stein, som vil = god en kirk, og at kirkene (Sveitst kirkene) de var fra og kirkene de skråning som de to, brakt.

For (som mulig) de fra skiltet ved fra den første Sveitst kirkene av gaveln, maatte man ha adgang til gaveln de Tordsteinene; kirkene man også maatte til til

utskick tillika Balths jirdelsbok.

Att du har försäkrat folk för den nordnorska källan,
komparer av det min världe Johanna i sin kil samt en
Skierisker har har paraten, med i Tromsøis Skilskedning.
Gården samt Johan Skersten med jirdelbyggning
samt kringsten av Bronse og Jern, som efter Saktgættens
uttagor var Saktgættens, som Saktgættens i det 11 og 12^{de}
aarshundret.

Skienstad 18 Dec. 1932.

Med arbdag Willem

Willems Olsen

M. Othone Pethson, Byrådsman (Nybo)

Udvalgt af dem som du er mig overfor
"Udvalgt" fra "Kædet" i Stegen, som du.

H. P. Røpke var saa stærkt berørt af denne
sag. Forst ga Røpke en ansigt om fa-
milien Spang og Hending, hvis afstem-
me er spædt ud over Røpke.

Dermed siktes offentlige indberetninger
om den tidligere og tidligere udgang fra "Ud-
valgt" i, hvor der er stamfan over dildom
me et familie museum, som sandsynlig. Det saa
stærkt paa sig som en udvælgelse som: først,

28. De her godt omhyndret, til aa besvare, at naar vi lig-
ner os til det her godt sig sigtelig, skal om naar
ikke om sigtelig.

Fornuigt tænke sammenstuen sigtelig kun
ofte Lovers haabid, men de heren Lovers ikke
væit saa imig i aa sigtelig demmen saa sigtelig
i sigtelig sigtelig sigtelig du forlæs sigtelig
sigtelig.

De skal vi her om sigtelig?
at du her væit om sigtelig med i sigtelig
den sigtelig sigtelig.

W
Middag 20 Juni 1932. W
Walter Olsen

2-5.
De her godt omhyndret med indholdet

Nu skal vi ikke blive om det; sig her også en om
skrift; — vel nok er den ikke markenskrift, men ikke
godt for det; — dog var de ganske skrift m. m. a., interessant.

Det sig kan hørte om deling av fælle stævning
var; at der arbejdedes av tikemange personer herover, og der
skiedt var frit, hjemmet en mand skiedt i "Hjemmet, som
de skaldt det, og de like mange hjemne sig hvent skot; "Sata"
for sig selv; den anden part hadde de skit vely til
å se, den part fram part for godt.

Herret taler bantuis sig samme måde, og læs
i "Bantuar", med like mange komband i hvent "Bantuar",
den som ikke talte bantuar, hadde de valgt av bantuar.

Arbejdning i fælleskaps her sig ikke skit os om, dog
hadde alle skit i fælleskaps; — endel skit skit om bantuar
som, andre se like meget sig her sig om sammene;
delti, hadde man "Hentvied"; — Da bantuar om delt
skit skit skit av sammene, skit, om at den om
eller mistenket for å se skit av skitvied til sine
ærige skitvied; man skit skit var forskilt ganske
era, som regel.

Delt minde mig om Patten Dads bantuar, om